

AGÓCS SZVORÁK EMESE

FOGLÁR GÁBOR ÍJAI

A 30 éves almágyi Foglár Gábort több okból is érdemes bemutatni. Történelem szakos tanárként dolgozik a ceredi és az almágyi alapiskolában, miközben kedvtelésnéként íjkészítéssel, bőrművességgel, versénekléssel, írással, festéssel foglalkozik. Mégis egyet emelünk ki számos foglalatosságai közül, amivel több ízben kivívta a szakma elismerését.

Bár Gábor életének fő csapásvonalára az oktatás, egyre több időt szentel a hobbijának, az íjkészítésnek. Az őseink múltját felidéző foglalkozás nem éppen megszokott a harmincas éveikben járó fiatal emberek esetében. Sőt, bonyolultsága miatt egyre kevesebben foglalkoznak vele.

Gábor gimnazista éveiben ismerkedett meg az íjászattal, és ahogy meglátta az első műgyanta íjat, elhatározta, hogy egyszer ő is készít hasonlót. Telt-múlt az idő, s tíz év kellett ahhoz, hogy az addig csupán gondolatban elkészült íjak a gyakorlatban is testet öltsenek.

– Autodidakta módon tanultam a mesterséget. Egy-két évet szántam csupán az olvasásra, képek nézegetésére, a technika fejben való elsajátítására. Magyarországon találtam egy íjkészítő iskolát, amellyel interneten felvettem a kapcsolatot. Ők segítettek az első lépésekben. 22 évesen készítettem el

Fotók: Foglár Gábor archívuma

az első íjamat, és büszkeséggel töltött el, hogy rögtön működőképesre sikeredett. Ismerek olyanokat, akiknek az első próbálkozásaik nem igazán sikerülnek. Vagy eltörik az íj, vagy nem működik, vagy valami más hiba van benne. Én hál' istennek ráéreztem a mikéntjére.

Gábor olyan szintre fejlesztette a tudását, hogy most már nemzetközi szinten is elismerik a munkáját. Mivel a IX-XI. századi magyar íj hungarikum lett, ezért versenyeken is próbálják népszerűsíteni ezt a típusú íjat. 2018-ban Gábor saját készítésű íja elnyerte az Év Magyar Íja díjat, az idén pedig ugyanezen a versenyen második helyezést ért el. A versenyt azon íjkészítők számára hirdetik, akik természetes anyagokból kialakított magyar íjat készítenek. A nyertes íjat a Hajdúszoboszló-árkosalmi 248. számú, az ideit pedig a 145. számú sír leletanyaga alapján dolgozta ki. Előírás, hogy ha rekonstruálnak, azt minél korhűbben kell tenni. Gábor elmondja, hogy a sírrajzok pontos méretei alapján tudta újraalkotni a honfoglalás kori sírokban talált íjrészeket.

A sikerhez fontos továbbá, hogy műzeumokba járjon, és alaposan át tanulmányozza őseink fegyvereit.

– Lehet interneten is vizsgálni, de kézbe véve sokkal jobban szemügyre vehető a leletanyag. Például az illeszkedéseket nagyon jól meg lehet látni, vagy

a vastagságot, a szélességet. Néhány kezdő íjkészítő kissé elcsúszik a méretezéssel, robosztus szarvakat készít. Az első íjamnál én is vastagabb és szélesebb méreteket használtam, mert nem bíztam az anyagban. De a leletek tanulmányozása segített abban, hogy megtapasztaljam az íjak kecsességét.

Gábor évente két-három íjat tud elkészíteni ezzel a technikával. Mint mondja, egy jó íj elkészítéséhez legalább 6-8 hónapra van szükség. Az alapanyagot itthon és külföldről szerzi be. Elárulja, hogy az íj három alapvető dologból, fából, szaruból és ínből készül. A borítására nyirfakérget, bőrt, esetleg sellakot (természetes gyanta) használnak. A ragasztás vagy bőr-, vagy ín-, vagy tokhalenyvel történik. Ő az utóbbit nem használja.

– A fa helyben található, az inat a vadászoktól szerezem be, a szarut pedig, ami jelen esetben vízbivalytól származik, vagy Skóciából vagy Thaiföldről rendeltem. Az autentikus íjhoz természetes ideg is kell. Ez készülhet bőrből, vagy ahogyan én készítem, ínből is. A leg hosszabb ínszalakat összesodrom, és ennyvel kezelem, majd az ideg hosszának megfelelően megkötöm.

A magyar íjhoz természetesen korhű magyar öltözék is dukál, amit Gábor szintén saját kezűleg készít el. Ebben az esetben is elengedhetetlen a korabeli

szabásminta és anyaghasználat. Eddigi munkáival mostanra elérte azt a szintet, hogy az íjait árulhatja. Ma már megrendeléseknek is eleget tesz, a vevőnek viszont ki kell várnia az íj elkészültét, ami néhány hónapot jelent. A legtöbb időt a száradás veszi igénybe, és ezt nem lehet meggyorsítani. Ez alatt az idő alatt Gábor további hobbijainak hódol. Bőrből tarsolyokat, táskákat és egyéb használati tárgyakat készít. Vagy éppen a könyveit írja.

– Az idén jelent meg Ítéletidő című regényem, amely az 1918/19-es évek fordulóján játszódik. A helybeli viszonyokról szól, amikor a csehszlovák csapatok elfoglalják ezt az országrészt, Losonc városát is beleértve. A történet a két főszereplőn és a baráti társaságon keresztül mutatja be a korszakot.

Legújabb regénye a hunok korába kalauzolja az olvasót. Mint mondja, legalább három kötetesre tervezi, jelenleg az első kötet felénél tart. Ez az anyag az előzőnél jóval több kutatást igényel, mert nem állnak rendelkezésre korabeli iratok, csak a történészek leírásaira, a krónikák feldolgozására támaszkodhat. Gábor úgy érzi, ezekkel az elfoglaltságokkal teljes az élete. Új dologba már nem kezd bele, a meglévőket szeretné tökéletesíteni. Jelenleg Ítéletidő című regényével járja az országot, amit legközelebb Izsán mutat be a közönségnek. ■